

OPONENTSKÝ POSUDEK HABILITAČNÍ PRÁCE

Habilitant: *Dr. Martin Čepel, Ph.D., MBA, DBA*

Oponent: *Prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.*

Habilitant k posouzení předložil habilitační práci s názvem **„Kvantifikácia vplyvu vybraných podnikateľských faktorov na kvalitu podnikateľského prostredia v segmente MSP v podmienkach Slovenska“**. V rámci posudku se v následujících odstavcích vyjádřím k těmto okruhům:

- aktuálnost tématu habilitační práce;
- splnění cílů stanovených v habilitační práci;
- postup řešení problému a výsledky práce včetně přínosu habilitanta;
- význam pro praxi a rozvoj vědního oboru; a
- formální úprava habilitační práce a jazyková úroveň.

A – Aktuálnost tématu habilitační práce

Text je podložen kvalitní literární rešerší a metodikou na bázi 176 zdrojů, vč. legislativních a internetových zdrojů, přičemž převážná část (112) jich není starší než 6 let. Segment malých a středních podniků (SMEs) je páteří evropského hospodářství, kde představuje 99 % všech firem v Evropské unii, a je tak prioritní hnací silou zaměstnanosti, hospodářského růstu a inovací. Turbulentní podnikatelské prostředí a tržní šoky nutí malé a střední firmy k neustálým změnám a inovacím, kdy právě schopnost adaptovat se na tyto, je determinantem vlastního přežití malých a středních firem. Právě z tohoto důvodu tak lze konstatovat, že se habilitační práce zabývá zcela aktuálním a společensky relevantním tématem.

Ačkoliv jsem příznivcem arendtovského přístupu¹, domnívám se, že by tento měl být užíván jen v učebnicích, nikoliv v kvalifikačních pracích – proto si v dalších pasážích dovoluji uvést i případné dílčí poznámky k opomenutím či zvolené metodologii.

B – Splnění cílů stanovených v habilitační práci

Základním cílem předložené habilitační práce je komplexně zhodnotit a kvantifikovat vliv vybraných podnikatelských faktorů na kvalitu podnikatelského prostředí v segmentu slovenských malých a středních firem. Pět dílčích cílů (viz str. 52) koresponduje se zkoumáním jednotlivých oblastí – faktorů, definovaných v koncepčním výzkumném rámci a analýzou ve výzkumné části práce –

¹ „Kdo neví, co to znamená, ať se to doučí“ (Hannah Arendt – Between Past and Future, 1954)

předmětem analýzy byly PEST faktory, užší podnikatelské a konkurenční prostředí a jejich vliv na podnikatelské prostředí z pohledu majitelů nebo vrcholových manažerů podniků.

Pro naplnění cílů bylo formulováno těchto šest hypotéz (všechny dle řešení ve čtvrté kapitole zamítnuty s výhradou jedné parciální části u hypotézy č. 5):

- (1) Kvalita podnikatelského prostředí v podnikatelském prostředí malých a středních podniků na Slovensku není ovlivněna makroekonomickým prostředím, měnovou politikou a úrokovými sazbami, financováním firem a spotřebou obyvatelstva, změnami v příjmech a ve struktuře spotřebitelských výdajů.
- (2) Kvalita podnikatelského prostředí v podnikatelském prostředí malých a středních podniků na Slovensku není ovlivněna legislativním prostředím, státní regulací a podporou podnikání ze strany státu, státní byrokracií a kvalitou vzdělávání.
- (3) Kvalita podnikatelského prostředí v podnikatelském prostředí malých a středních podniků na Slovensku není ovlivněna dostupností lidského kapitálu, infrastrukturou v oblasti výzkumu a vývoje a spoluprací soukromého a veřejného sektoru.
- (4) Kvalita podnikatelského prostředí v podnikatelském prostředí malých a středních podniků na Slovensku není ovlivněna názory a hodnocením podnikatelů v sociálním prostředí, rodinným prostředím, mediálním a komunikačním prostředím, sociálními postoji podnikatelů a emotivními postoji podnikatelů.
- (5) Kvalita podnikatelského prostředí v podnikatelském prostředí malých a středních podniků na Slovensku není ovlivněna konkurenčním prostředím a užším podnikatelským prostředím.
- (6) Kvalita podnikatelského prostředí v podnikatelském prostředí malých a středních podniků na Slovensku není ovlivněna vybranými podnikatelskými faktory v roce 2018 ani v roce 2022.

Za vysoce pozitivní vidím dvojfázový výzkum, který proběhl v roce 2018 za využití databáze Albertina (329 respondentů) a v roce 2022 prostřednictvím panelové agentury MNFORCE (302 respondentů) - zejména v kontextu času předložení habilitačního spisu lze tento považovat tedy za mimořádně aktuální.

Cíle jsou podloženy výsledky výzkumu a považuji je za naplněné.

C – Postup řešení problému a výsledky práce včetně přínosu habilitanta

Metodologický přístup je definován v třetí kapitole textu. Pro popsání kauzálně-interdependentních vztahů mezi zkoumanými proměnnými a jejich identifikaci a kvantifikaci bylo použito lineární regresní modelování.

Vlastní řešení a výsledky jsou předloženy ve čtvrté kapitole, jejíž čtivost je notně ovlivněna kvantitativním přístupem habilitanta – pro většinu méně kvantitativně zdatných čtenářů bude velmi

obtížně uchopitelná. Jsou zde použity některé kvantitativní metody prezentované ve třetí části – jejich kompletní využití nelze považovat za zcela nezbytné, nicméně lze ocenit kvalitu provedení (jakkoli na úkor čtivosti textu), z níž je patrné splnění hlavního cíle práce.

I přes předchozí komentář se domnívám, že předložený text svědčí o přínosu habilitanta pro disciplínu. Výzkum lze považovat ojedinělý a originální a je z něj patrná odborná vyzrálost a fundovanost habilitanta. S komentáři k výsledkům se v zásadě lze ztotožnit, jakkoli řešení některých témat a problémů práce je vázáno na kvalitní zdrojová data.

Šestá část textu je již věnována závěrům, kde jsou představeny nejen samotné závěry a odpovědi na výzkumné otázky, ale i přínosy práce a manažerské implikace.

D – Význam pro praxi a rozvoj vědního oboru Management

Publikace je přínosná pro praxi a rozvoj vědního oboru, v němž habilitant práci předkládá, tedy oboru Management, a to díky předloženému rozsáhlému výzkumu, jehož výsledky lze považovat za významné a výjimečně originální. Práce má význam nejen pro ekonomiku malých a středních podniků, jejíž část je v práci zkoumána, ale i pro ekonomiku jako celek. Je však třeba zmínit, že zatímco vlastní výzkum je převážně kvantitativní povahy (což snižuje celkovou čtivost textu), bylo by vhodné se do budoucna zaměřit i na kvalitativní výzkum (např. právě na pohled stakeholderů).

E – Formální úprava habilitační práce a jazyková úroveň

I přes určité formální a jazykové nepřesnosti, a přes stylistickou těžkopádnost kvantitativní části, lze říci, že práce splňuje standardní požadavky kladené na habilitační práce.

Aby snad nešlo k omylu, nechť jsou veškeré uvedené poznámky chápány výhradně jako šeptání otroka: „*Hominem te esse memento*,“ protože žádná z nich nikterak nesnižuje význam vědeckého a pedagogického přínosu habilitantovy práce.

Otázky k práci:

V průběhu obhajoby nechť se habilitant vyjádří k následujícím otázkám:

- (1) Co, jako osoba s *venia docendi*, považujete za nejvýznamnější přínosy prezentovaného výzkumu v těchto oblastech: teoretické přínosy, přínosy pro pedagogický proces a přínosy pro podnikatelskou praxi?
- (2) Jaký zastáváte názor na skutečnost, že státní intervence během pandemie covid-19 byly v jednotlivých zemích Evropské unie různé, když by politika Evropské unie měla být v zásadě harmonizována? Jaký to podle Vás mělo vliv na konkurenceschopnost slovenských malých a středních firem?

Závěr

Předložený habilitační spis *„Kvantifikácia vplyvu vybraných podnikateľských faktorov na kvalitu podnikateľského prostredia v segmente MSP v podmienkach Slovenska“* přináší nové vědecké poznatky obohacující disciplínu Management a splňuje standardní požadavky na úroveň habilitační práce v daném oboru.

Vzhledem k uvedenému tak habilitační práci **doporučuji** k obhajobě na příslušné vědecké radě Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity. Zároveň za předpokladu úspěšné obhajoby doporučuji udělit Dr. Martinu Čepelovi, Ph.D., MBA, DBA vědecko-pedagogický titul „docent“.

V Praze dne 14.11.2022

Prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.

Škoda Auto Vysoká škola, o.p.s. – Katedra financí a účetnictví

president Asociace profesních účetních České republiky, z.s.